

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

SLUŽBA ZA PREISKOVANJE LETALSKIH NESREČ IN INCIDENTOV

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 89
E: gp.mzip@gov.si
www.mzip.gov.si

Številka: 37200-2/2012/12-00121171
Datum: 27.02.2014

KONČNO POROČILO

O PREISKAVI LETALSKE NESREČE

MOTORNEGA LETALA "MOONY M 20 F"

REGISTRARSKE OZNAKE D-EJHE, KI SE JE PRIPETILA

26.05.2012 NA LETALIŠČU PORTOROŽ (LJPZ)

KAZALO

UVOD	3
SESTAVA KOMISIJE ZA PREISKOVANJE LETALSKE NESREČE	4
POVZETEK	5
1. DEJSTVA	6
1.1 PODATKI O LETU	6
1.2 PODATKI O POŠKODBAH V DOGODKU UDELEŽENIH OSEB	7
1.3 PODATKI O POŠKODBAH ZRAKOPLOVA	7
1.4 PODATKI O OSTALI ŠKODI.....	8
1.5 PODATKI O OSEBJU	8
1.6 PODATKI O ZRAKOPLOVU	8
1.7 METEOROLOŠKI PODATKI.....	8
1.8 PODATKI O NAVIGACIJSKIH SREDSTVIH	9
1.9 PODATKI O RADIJSKI ZVEZI	9
1.10 PODATKI O LETALIŠČU	9
1.11 PODATKI O REGISTRATORJIH LETA	10
1.12 PODATKI Z MESTA NESREČE	10
1.13 MEDICINSKI IN PATOLOŠKI PODATKI.....	10
1.14 PODATKI O POŽARU	10
1.15 PODATKI O MOŽNOSTIH PREŽIVETJA	10
1.16 POTEK PREISKAVE	11
1.17 PODATKI O OPERATORJU	11
1.18 OSTALI PODATKI.....	11
1.19 TEHNIKE PREISKAVE.....	11
2. ANALIZA	12
2.1 SPLOŠNO	12
2.2 FUNKCIONALNI TEST PODVOZJA.....	13
3. ZAKLJUČKI	14
3.1 UGOTOVITVE	14
3.2 VZROK NESREČE.....	14
4. VARNOSTNA PRIPOROČILA	14

UVOD

Končno poročilo o preiskavi letalske nesreče vsebuje dejstva, analizo, vzroke in varnostna priporočila, ki jih je ugotovila komisija za preiskovanje letalske nesreče glede na okoliščine v katerih se je nesreča pripetila.

V skladu s točko št. 3.1 poglavja št. 3 desete izdaje Priloge št. 13 k Čikaški Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, 1. členom Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES, četrtim odstavkom 137. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/2010 UPB-4), 2. členom Uredbe o preiskovanju letalskih nesreč, resnih incidentov in incidentov (Uradni list RS, št. 72/03 in 110/05) ni namen končnega poročila o preiskavi letalske nesreče ugotavljanje krivde ali individualne oziroma kolektivne odgovornosti.

Osnovni cilj končnega poročila o preiskavi letalske nesreče je preprečevanje letalskih nesreč ter zmanjšanje tveganj v prihodnosti.

Nedvomno mora končno poročilo o preiskavi letalske nesreče koristiti varnosti letenja.

Pomembno je, da se končno poročilo o preiskavi letalske nesreče uporablja za preprečevanje letalskih nesreč. Uporaba končnega poročila o preiskavi letalske nesreče v druge namene namreč lahko privede do napačne interpretacije.

SESTAVA KOMISIJE ZA PREISKOVANJE LETALSKE NESREČE

Vodja službe za preiskovanje nesreč pri Ministrstvu za infrastrukturo in prostor je na podlagi četrtega odstavka 5. člena Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega Parlamenta in Sveta o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu, tretjega odstavka 138. člena Zakona o letalstvu - uradno prečiščeno besedilo (Zlet-UPB4) (Uradni list RS, št. 81/2010) in na podlagi 7. člena Uredbe o preiskovanju letalskih nesreč, resnih incidentov in incidentov (Uradni list RS, št. 72/03 in 110/05) s sklepom št. 37200-2/2012/10-003 dne 27.05.2012 imenoval komisijo za preiskovanje letalske nesreče motornega letala MOONEY AIRCRAFT M 20 F, registrske oznake D-EJHE, ki se je pripetila 26.05.2012 na letališču Portorož z namenom preiskovanja okoliščin v katerih se je nesreča pripetila, ugotavljanja vzrokov letalske nesreče in pripravo varnostnih priporočil za preprečevanje tovrstnih letalskih nesreč v prihodnje.

Sestava komisije:

- 1. Roman ROVANŠEK**, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Služba za preiskovanje nesreč, **glavni preiskovalec.**

POVZETEK

- 1. Datum in čas nesreče:** 26.05.2012 ob 14:20 uri po lokalnem času LT (*)
- 2. Zrakoplov:** Enomotorno letalo Mooney M 20 F
- 3. Registrska oznaka:** D-EJHE
- 4. Serijska številka:** 670388
- 5. Leto proizvodnje:** 1967
- 6. Proizvajalec:** Mooney Aircraft Inc. Kerrville, Texas / USA
- 7. Mesto nesreče:** Letališče Portorož (LJPZ), Republika Slovenija
- 8. Geografske koordinate mesta nesreče:** N45 28 24,05 / E013 36 53,91
- 9. Tip leta:** VFR, zasebni let
- 10. Lastnik zrakoplova:** Volker Bökemeier, Quittenweg 66, 90768 Fürth, Nemčija
- 11. Operator:** Volker Bökemeier, Quittenweg 66, 90768 Fürth, Nemčija
- 12. Poškodbe oseb:**
 - Pilot – vodja zrakoplova : Nepoškodovan
 - Sopotnica: Nepoškodovana
- 13. Poškodbe letala in opreme:**
 - Letalo poškodovano
 - Oprema letala nepoškodovana

(*) V tem poročilu je uporabljen lokalni čas = LT (ang. Local Time - LT)

1. DEJSTVA

1.1 Podatki o letu

Pilot je dne 26.05.2012 z motornim letalom vrste Mooney M 20 F, registrske oznake D-EJHE poletel na letališču Dubrovnik (LDDU) proti letališču Portorož (LJPZ). Poleg pilota je bila v letalu sopotnica. Let od letališča Dubrovnik (LDDU) do letališča Portorož (LJPZ) je potekal normalno. Pristanek na letališču Portorož (LJPZ) je pilot izvedel ob 14:20 uri po lokalnem času z neizvlečenim podvozjem v smeri 33 vzletno pristajalne steze. Pred pristankom pilot pristojni kontroli zračnega prometa na letališču Portorož ni najavil, da ima težave s spuščanjem podvozja. Letalo se je po pristanku zaustavilo približno 200 metrov od praga steze. Pri pristanku se pilot in sopotnica nista poškodovala. Požara ni bilo.

Slika 1. Letalo Mooney M 20 F, registrske oznake D-EJHE po pristanku na VPS

1.2 Podatki o poškodbah v dogodku udeleženih oseb

<i>Poškodbe</i>	<i>Posadka</i>	<i>Potniki</i>	<i>Ostali</i>
Smrtne	-	-	-
Težke	-	-	-
Lažje / Nepoškodovani	-	-	

1.3 Podatki o poškodbah zrakoplova

Letalo se je pri pristanku poškodovalo. Pri dotiku z asfaltno površino vzletno pristajalne steze se je poškodoval propeler motorja in spodnja struktura trupa letala. Oprema letala ni bila poškodovana.

Slika 2. Poškodbe spodnje strukture trupa letala

1.4 Podatki o ostali škodi

Ostale škode ni bilo.

1.5 Podatki o osebju

Pilot: Moški, star 66 let
Državljanstvo: Nemško
Letalska dovoljenja: PPL(A) – Licenca športnega pilota letala / Private Pilot Licence
Številka licence: 9031005869:
Datum prve izdaje: 08.02.1990, Veljavnost do: 10.02.2014
Rating: SE (piston) land PIC, Veljavnost do: 18.02.2014
Zdravniško spričevalo: Spričevalo 2. razreda / Medical Certificate Class 2
Veljavnost do: 26.02.2013

1.6 Podatki o zrakoplovu

- Zrakoplov: Eno motorno letalo
- Tip: Mooney M 20 F
- Registrska oznaka: D-EJHE
- Serijska številka: 670388
- Leto izdelave: 1967
- Proizvajalec: Mooney Aircraft Inc. Kerrville, Texas / USA
- Država registracije: Nemčija
- Lastnik: Volker Bökemeier, Quittenweg 66, 90768 Fürth, Nemčija
- Številka registra: Zvezek: XVIII, Stran: 3403
- Spričevalo o plovnosti: Izdano: 28.12.1967
- Pregled plovnosti: Veljavnost od 14.10.2011 do 13.10.2012
- Zavarovanje: Veljavnost od 25.11.2011 do 25.11.2012

1.7 Meteorološki podatki

Vreme je bilo sončno, nebo je bilo jasno.

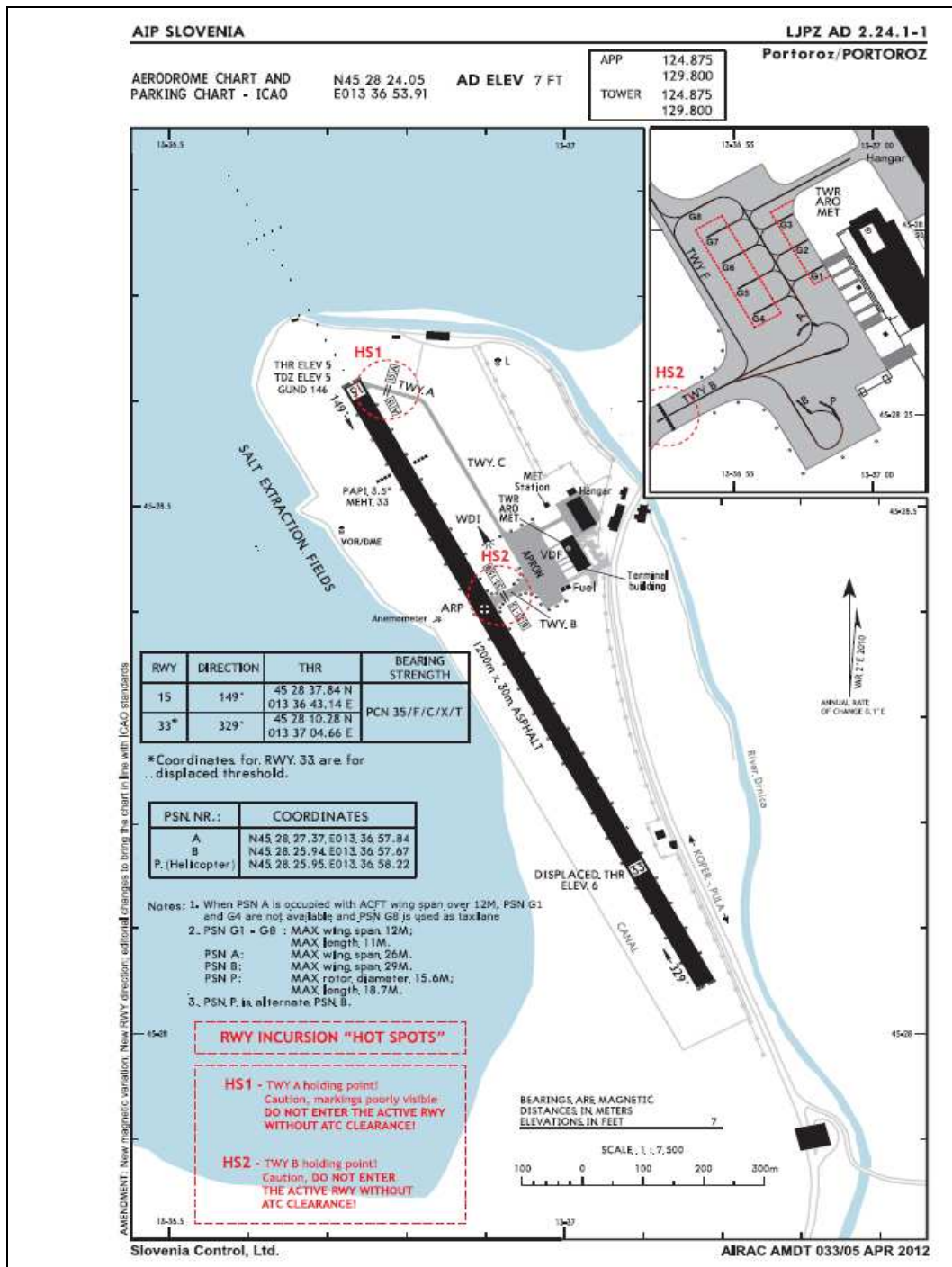
1.8 Podatki o navigacijskih sredstvih

/

1.9 Podatki o radijski zvezi

Pilot je imel radijsko zvezo s pristojno kontrolo zračnega prometa letališča Portorož (LJPZ).

1.10 Podatki o letališču

Slika 3. Podatki o letališču Portorož (Vir: AIP Slovenija)

1.11 Podatki o registratorjih leta

Letalski predpisi za to kategorijo zrakoplovov ne določajo registratorjev leta.

1.12 Podatki z mesta nesreče

Ob prihodu glavnega preiskovalca na mesto nesreče se je letalo nahajalo v hangarju na letališču Portorož in bilo zavarovano. Pri ogledu sledi na vzletno pristajalni stezi je bilo ugotovljeno, da je pilot z letalom pristal v smeri 33 vzletno pristajalne steze. Pri pristanku z neizvlečenim podvozjem ni prišlo do izlitja goriva iz letala. Letalo je bilo z uporabo zračnih blazin in transportnih sredstev umaknjeno iz vzletno pristajalne steze. Umik letala so izvedle službe letališča Portorož.

Slika 4. Priprava letala za umik iz VPS z uporabo zračnih blazin

1.13 Medicinski in patološki podatki

Pilot in sopotnica pri nesreči nista bila poškodovana.

1.14 Podatki o požaru

Požara ni bilo.

1.15 Podatki o možnostih preživetja

/

1.16 Potek preiskave

Dne 26.05.2012 je bil opravljen ogled na mestu nesreče. Opravljen je bil razgovor s pilotom. Pridobljena je bila dokumentacija od pilota in letala. Dne 28.05.2012 je bil na letalu opravljen funkcionalni test izvlačanja in uvlačanja podvozja. Test je opravila pooblaščen organizacija vzdrževanja letal v prisotnosti glavnega preiskovalca, pilota in istočasno lastnika letala.

1.17 Podatki o operatorju

Volker Bökemeier, Quittenweg 66, 90768 Fürth, Nemčija. Ostali podatki niso pomembni.

1.18 Ostali podatki

/

1.19 Tehnike preiskave

V preiskavi so bile uporabljene standardne tehnike preiskave. Mesto nesreče in letalo sta bila fotografsko dokumentirana. Opravljen je bil intervju s pilotom, ki je bil udeležen v nesreči. Opravljen je bil pregled dokumentacije pilotovih dovoljenj in dokumentacija letala. Opravljen je bil funkcionalni test delovanja podvozja letala.

Slika 5. Funkcionalni test delovanja podvozja letala

2. ANALIZA

2.1 Splošno

- Pri preiskavi ni bilo ugotovljenih dokazov o motnjah v delovanju letala, motorja, propelerja, sistemov in strukture letala.
- Pri ogledu vzletno pristajalne steze so bile najdene sledi od dotika propelerja in trupa na asfaltni podlagi.

Slika 6. Smer pristanka, točka dotika pri pristanku in točka mesta popolne zaustavitve

2.2 Funkcionalni test podvozja

Pri preverjanju delovanja podvozja s funkcionalnim testom je bilo ugotovljeno, da je podvozje letala delovalo brezhibno.

Slika 7. Funkcionalni test podvozja

Slika 8. Položaj stikala "podvozje spuščeno" in zelena signalizacija "podvozje spuščeno in zaklenjeno"

3. ZAKLJUČKI

3.1 Ugotovitve

1. Pilot je imel veljavno dovoljenje PPL(A) – Licenca športnega pilota letala / Private Pilot Licence (Aeroplane),
2. Pilot je imel veljavno zdravniško spričevalo 2. razreda / Medical Certificate Class 2,
3. Letalo je imelo veljavno Spričevalo o plovnosti,
4. Meteorološki pogoji niso vplivali na nesrečo,
5. Pilot pred pristankom ni pravilno postavil stikala za spuščanje koles v položaj spuščeno.

3.2 Vzrok nesreče:

Človeški faktor - napaka pilota pri postavitvi stikala za dviganje in spuščanje podvozja v pristajalni fazi.

4. VARNOSTNA PRIPOROČILA

Ni varnostnih priporočil.